

Factsheet vleermuizen

NA-ISOLATIE

Shutterstock

WAT

Negatieve effecten van na-isolatie op vleermuizen

Ongeveer de helft van de Nederlandse soorten vleermuizen verblijft in spouwmuren of in daken. Door bij na-isolatie rekening te houden met hun aanwezigheid kunt u voorkomen dat u vleermuizen tijdens het na-isoleren doodt. Dat is belangrijk want vleermuizen en hun verblijfplaatsen zijn beschermd bij wet.

Gebouwbewonende soorten zoals de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, tweekleurige vleermuis en meervleermuis zijn voor hun verblijfplaatsen sterk afhankelijk van spouwmuren en daken van gebouwen.

WAAROM

Schaalgrootte en actualiteit

In Nederland zijn de buitenwanden van veel woningen opgebouwd als spouwmuur. Een spouwmuur bestaat uit twee muren met daartussen een luchtspouw met een breedte van tussen de 20 mm tot 60 mm. Bij daken is er een soortgelijke ruimte tussen de dakpannen en de dakbetimmering.

Na-isolatie is op dit moment een van de meest toegepaste energiebesparende maatregelen bij bestaande woningen. Dit doet men door het aanbrengen van isolatieplaten of het inspuiten van isolatiemateriaal.

Impact op vleermuizen

Vleermuizen slapen overdag (maar in de winter en tijdens regenachtige dagen in de zomer ook 's nachts) en reageren niet snel op dreigende werkzaamheden. Daarnaast zijn jongen in april-augustus vaak hulpeloos. Bij na-isolatie van spouwmuren worden aanwezige vleermuizen levend ingesloten of raken verkleefd door lijmstoffen (zie foto).

Verblijfplaatsen van vleermuizen gaan door na-isolatie verloren

Vleermuizen zijn heel selectief in de keuze van hun verblijfplaatsen. Ze kiezen plekken die voor hen optimaal zijn wat betreft temperatuur (bijvoorbeeld door voldoende zoninstraling), groot genoeg zijn en ook een voldoende grote temperatuurgradiënt hebben. Een huis dat wordt nageïsoleerd, is daarna niet meer geschikt voor vleermuizen. Na-isolatie heeft eerst lokaal en nu ook landelijk een sterk negatief effect op vleermuispopulaties. Dit geldt niet alleen voor kwetsbare soorten als meervleermuis of laatvlieger, maar ook voor de algemeen voorkomende gewone dwergvleermuis. Herstel van de populatie duurt decennia omdat vleermuisvrouwtjes maar één jong per jaar krijgen.

Ronald van Os

HOE

Erik Korsten

Erik Korsten

Rekening houden met vleermuizen bij na-isolatie

Het is verboden vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen te beschadigen of te vernielen en om dieren opzettelijk te doden of te verwonden. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd, dus ook als ze in een seizoen afwezig zijn. Vanwege deze bescherming wordt van u verwacht dat u bij na-isolatie deze dieren geen schade toebrengt én dat u aanwezige verblijfplaatsen niet vernietigt. De aanwezigheid van vleermuizen in een spouwmuur of dak is vaak niet zichtbaar. Hoe kunt u dan toch rekening houden met vleermuizen?

Vraag bij uw gemeente na of er belangrijke verblijfplaatsen van vleermuizen in uw directe omgeving bekend zijn. Steeds meer gemeenten hebben een gemeentebreed beeld (SoortenManagementPlan) van de verblijfplaatsen van vleermuizen of werken daaraan. Als de gemeente aangeeft dat er in uw woning of directe omgeving verblijfplaatsen bekend zijn, dient u daar bij na-isolatie rekening mee te houden. De na-isolatie dient met goede ecologische begeleiding te worden uitgevoerd om te voorkomen dat vleermuizen in de spouw worden ingesloten. Het verlies aan verblijfplaatsen moet gecompenseerd te worden door het aanbieden van duurzame ingebouwde voorzieningen of een andere vorm van na-isolatie toe te passen waarbij de spouw openblijft of door een aanpassing in het dak. In sommige situaties kunt u alleen voor vloer- of glasisolatie kiezen.

Als de gemeente geen informatie heeft over waar vleermuizen verblijven kan niet worden uitgesloten dat u met na-isolatie de wet gaat overtreden en mag zonder nader onderzoek en een ontheffing de na-isolatie niet worden uitgevoerd.

Bent u geen particulier en wilt u één of meerdere woningen gaan isoleren? Vraag dan een natuurtoets aan bij een ecologisch adviesbureau. Zij onderzoeken de aanwezigheid van vleermuizen in uw project en adviseren hoe u zo goed mogelijk rekening kunt houden met aanwezige vleermuizen. Voor meer informatie, kijk op www.netwerkgroenebureaus.nl.

Karl van Ginderdeuren

EXTRA INFO

Meer informatie en voorbeelden

- Een geplande na-isolatie waarbij niet is uitgesloten dat de wet wordt overtreden, mag niet worden uitgevoerd zonder vorm van ontheffing. Zie voor meer informatie: www.zoogdiervereniging.nl/wnb/sloop-bouw-en-renovatie
- De brochure "Verbouwplannen? Denk aan vogels en vleermuizen" geeft tips voor het inbouwen van vleermuiskasten bij nieuwbouw, renovatie en na-isolatie. www.zoogdiervereniging.nl/winkel/folders/denk-aan-vogels-en-vleermuizen
- De Checklist Groen Bouwen biedt voorbeelden en praktische tips voor het inbouwen van vleermuiskasten bij nieuwbouw, renovatie en na-isolatie: www.checklistgroenbouwen.nl
- Vleermuiswerkgroep Nederland (VLEN): www.vleermuis.net

Zie ook:
vleermuisfactsheet:

- Gewone dwergvleermuis
- Laatvliëger
- Meervleermuis
- Gewone grootoorvleermuis

www.bouwnatuurinclusief.nl/downloads

Deze factsheet is mede tot stand gekomen met financiële steun van:

Provincie Noord-Brabant

Erik Korsten